

Undersökningen av förtroendevalda i kommuner och landsting 2011

ME0001

I denna beskrivning redovisas först administrativa och legala uppgifter om undersökningen samt dess syfte och historik. Därefter redovisas undersökningens innehåll och tillförlitlighet samt hur den genomförs och hur man kan ta del av resultaten. Genom att klicka på en rubrik i innehållsförteckningen kommer man direkt till aktuellt avsnitt.

Innehållsförteckning

A	Allmänna uppgifter	2
A.1	Ämnesområde	2
A.2	Statistikområde	2
A.3	SOS-klassificering	2
A.4	Statistikansvarig	2
A.5	Statistikproducent	2
A.6	Uppgiftsskyldighet	3
A.7	Sekretess och regler för behandling av personuppgifter	3
A.8	Gallringsföreskrifter	3
A.9	EU-reglering	3
A.10	Syfte och historik	3
A.11	Statistikanvändning	3
A.12	Uppläggning och genomförande	3
A.13	Internationell rapportering	4
A.14	Planerade förändringar i kommande undersökningar	4
B	Kvalitetsdeklaration	4
B.0	Inledning	4
B.1	Innehåll	4
1.1	Statistiska målstorheter	4
1.1.1	Objekt och population	4
1.1.2	Variabler	5
1.1.3	Statistiska mått	5
1.1.4	Redovisningsgrupper	5
1.1.5	Referenstider	5
1.2	Fullständighet	5
B.2	Tillförlitlighet	6
2.1	Tillförlitlighet totalt	6
2.2	Osäkerhetskällor	6
2.2.1	Urval	6
2.2.2	Ramtäckning	6
2.2.3	Mätning	6
2.2.4	Svartsbortfall	6
2.2.5	Bearbetning	7
2.2.6	Modellantaganden	7
2.3	Redovisning av osäkerhetsmått	7

B.3	Aktualitet	7
3.1	Frekvens	7
3.2	Framställningstid	7
3.3	Punktlighet	7
B.4	Jämförbarhet och sam användbarhet	7
4.1	Jämförbarhet över tiden	7
4.2	Jämförbarhet mellan grupper	8
4.3	Sam användbarhet med annan statistik	8
B.5	Tillgänglighet och förståelighet	8
5.1	Spridningsformer	8
5.2	Presentation	8
5.3	Dokumentation	9
5.4	Tillgång till primärmaterial	9
5.5	Upplysningstjänster	9

A Allmänna uppgifter

A.1 Ämnesområde

Ämnesområde: Demokrati

A.2 Statistikområde

Statistikområde:

A.3 SOS-klassificering

Tillhör (SOS): Nej

För undersökningar som ingår i Sveriges officiella statistik gäller särskilda regler när det gäller kvalitet och tillgänglighet, se Förordningen om den officiella statistiken (2001:100).

A.4 Statistikansvarig

Myndighet/organisation: Statistiska centralbyrån
Postadress: 104 51 Stockholm
Besöksadress: Karlavägen 100
Kontaktperson: Mikaela Järnbert
Telefon: 08-506 942 43
Telefax: 08-506 947 72
E-post: valstatistik@scb.se

A.5 Statistikproducent

Myndighet/organisation: Statistiska centralbyrån
Postadress: 104 51 Stockholm
Besöksadress: Karlavägen 100
Kontaktperson: Mikaela Järnbert
Telefon: 08-506 942 43
Telefax: 08-506 947 72
E-post: valstatistik@scb.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger inte enligt lagen om den officiella statistiken (SFS 2001: 99) .

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller reglerna i personuppgiftslagen (1998:204). På statistikområdet finns dessutom särskilda regler för personuppgiftsbehandling i lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

A.8 Gallringsföreskrifter

Personuppgifter gallras när de inte längre behövs för sitt ändamål.

A.9 EU-reglering

Undersökningen av förtroendevalda i kommuner och landsting berörs inte av några EU-direktiv.

A.10 Syfte och historik

Syftet är att producera statistik över de förtroendevalda i kommuner och landsting. Statistiken ska ge en beskrivning av de förtroendevalda efter ett antal centrala bakgrundsvariabler och på så vis vara ett underlag för att bedöma de förtroendevaldas sociala representativitet. Det ska vara en framställning som är hållbar för den forskning och användning som kommer att efterfrågas under en lång tid framöver.

A.11 Statistikanvändning

Huvudanvändare är de politiska partierna, organisationer, myndigheter, massmedia, den samhällsvetenskapliga forskningen och den politiskt intresserade allmänheten. Resultaten används för att belysa den demokratiska processen och de förtroendevaldas sociala representativitet.

A.12 Uppläggning och genomförande

Undersökningen år 2011 genomfördes inom ramen för SCB:s anslag till demokratistatistik och med finansiellt stöd från Sveriges Kommuner och Landsting.

I början av mars 2011 gjorde SCB ett utskick till samtliga kommuner och landsting där uppgifter om förtroendevaldas namn, personnummer, partitillhörighet, nämndtillhörighet och position i nämnd efterfrågades. I augusti hade de flesta av kommunerna och landstingen inkommit med de efterfrågade uppgifterna.

Den sista kommunen kom in med uppgifter i slutet av januari 2012. Samtliga kommuner och landsting har skickat in efterfrågade uppgifter om de förtroendevalda. Något objekts bortfall föreligger således inte.

A.13 Internationell rapportering

Ingen internationell rapportering förekommer.

A.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar

Inga förändringar är i dagsläget inplanerade.

B Kvalitetsdeklaration

B.0 Inledning

SCB deklarerar kvaliteten i sina undersökningar enligt ett kvalitetsbegrepp som består av fem huvudkomponenter:

- (1) **Innehåll**, som framför allt gäller statistikens målstorheter.
- (2) **Tillförlitlighet**, som avser osäkerhetskällor och hur dessa påverkar statistiken.
- (3) **Aktualitet**, som omfattar tidsaspekter som spelar roll för hur väl statistiken beskriver nuläget.
- (4) **Jämförbarhet och sam användbarhet**, som avser möjligheter till jämförelser, över tiden och mellan grupper, samt till att använda statistiken tillsammans med annan statistik.
- (5) **Tillgänglighet och förståelighet**, som avser statistikens fysiska tillgänglighet och dess förståelighet.

För mer information om kvalitetsbegreppet för officiell statistik och en mer detaljerad redovisning av innebörden i de fem huvudkomponenterna, se rapporten *Kvalitetsbegrepp och riktlinjer för kvalitetsdeklaration av officiell statistik (MIS2001:1)* i serien *Meddelande i samordningsfrågor för Sveriges officiella statistik*. Publikationen finns att tillgå på SCB:s webbplats.

B.1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

1.1.1 Objekt och population

Objektet utgörs av personer. Populationen omfattar de förtroendevalda i kommuner och landsting år 2011. Definitionen av förtroendevalda baseras på kommunallagens definition och avser ledamöter och ersättare i fullmäktige, nämnder och fullmäktigeberedningar samt revisorer. Förtroendeuppdrag i olika råd, nämndutskott, styrelser i kommunala bolag och olika samarbetsorgan ingår därmed inte.

1.1.2 Variabler

Undersökningen redovisar följande uppgifter:

Partitillhörighet, enligt uppgift inskickad till SCB

Nämndtillhörighet, enligt uppgift inskickad till SCB

Position (position i nämnd), enligt uppgift inskickad till SCB

Hel- eller deltidsarvoderad, enligt uppgift inskickad till SCB

Månadslön (för hel- eller deltidsarvoderad), enligt uppgift inskickad till SCB

Kommun/Landsting, enligt uppgift inskickad till SCB

1.1.3 Statistiska mått

Olika statistiska mått används för att analysera förtroendevalda, t.ex. antal, andel (procent), summa och differenser.

1.1.4 Redovisningsgrupper

I undersökningen redovisas förtroendevalda efter olika bakgrundsvariabler.

Kön, enligt registret över totalbefolkningen (RTB)

Ålder, enligt RTB år 2010

Födelseland, enligt RTB år 2010

Medborgarskapsland, enligt RTB år 2010

Utländsk bakgrund, enligt RTB år 2010

Civilstånd, enligt RTB år 2010

Barn, enligt RTB år 2010

Utbildningsnivå, utbildningsnivå klassificerad enligt svensk utbildningsnomenklatur (SUN 2000) från SCB:s utbildningsregister år 2010.

Inkomst (sammanräknad förvärvsinkomst, CSFVI) enligt SCB:s inkomst- och taxeringsregister (IoT) år 2010.

Yrke, enligt SCB:s yrkesregister år 2010

Anställningssektor, enligt SCB:s yrkesregister år 2010

1.1.5 Referenstider

År 2011

1.2 Fullständighet

Undersökningen täcker in sammansättningen av de förtroendevalda i början av mandatperioden. Förändringar under mandatperioden täcks inte in. Uppgifter om avhopp bland fullmäktigeledamöter täcks in inom ramen för undersökningen av nominerade och valda.

Statistiken omfattar *inte* uppdrag i olika råd, nämndutskott, styrelser i kommunala bolag och olika samarbetsorgan.

B.2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Totalt sett är tillförlitligheten god. Kontroller har gjorts på datamaterialet både under insamling och under bearbetningsskedet. Återkontakter har gjorts såväl avseende personnummer och kompletteringar av nämnder. Resultaten har rimlighetskontrollerats mot resultaten från föregående undersökning.

2.2 Osäkerhetskällor

2.2.1 Urval

Undersökningen är en totalundersökning, vilket innebär att någon urvalsosäkerhet inte förekommer.

2.2.2 Ramtäckning

Ramtäckningen anses vara fullständig.

2.2.3 Mätning

Data samlas in genom att kommuner och landsting skickar in uppgifter om sina förtroendevalda till SCB. Uppgifterna har skickats in i särskilt framtagna Excel-mallar via en för undersökningen speciell insamlingssida på SCB:s webbplats.

De främsta källorna till mätfel ligger i att kommuner och landsting kan ha skickat in ofullständiga eller felaktiga register över förtroendevalda.

Vissa åtgärder har tagits för att kvalitetssäkra materialet i insamlingsskedet:

- När Excel-filer har skickats in har felmeddelanden genererats om mallarna har använts felaktigt.
- Personnummer har kontrollerats och vid felaktigheter har återkontakter tagits.
- Organ har kontrollerats mot organisationsscheman. Om organ saknats i materialet har återkontakt tagits.
-

2.2.4 Svarsbortfall

Samtliga kommuner och landsting har skickat in uppgifter över sina förtroendevalda till SCB. Det är emellertid möjligt att vissa kommuner och landsting inte har skickat in fullständiga förteckningar över sina förtroendevalda. Det är dock inte troligt att dessa eventuella fel skulle vara av systematisk karaktär och därmed är det inte heller troligt att de påverkar de slutsatser som kommit fram vid de analyser som har gjorts av materialet.

Antalet uppdrag och antalet förtroendevalda kan vara något underskattat.

2.2.5 *Bearbetning*

Det insamlade materialet har kontrollerats på olika sätt, exempelvis att insamlade personnummer är korrekta och att alla kommuner och landsting har skickat in uppgifter för de organ de enligt lag är skyldiga att ha. Olika registeruppgifter har därefter matchats på datamaterialet. Resultaten rimlighetskontrolleras kontinuerligt vid varje registermatchning.

2.2.6 *Modellantaganden*

Inga andra modellantaganden görs än den metodik som redovisats ovan.

2.3 **Redovisning av osäkerhetsmått**

Undersökningen är en totalundersökning.

B.3 **Aktualitet**

3.1 **Frekvens**

Undersökningen genomförs en gång per mandatperiod. Svenska kommunförbundet genomförde undersökningarna avseende kommuner åren 1971-1999. År 2003 genomförde SCB för första gången en motsvarande undersökning av förtroendevalda. Undersökningen genomfördes för tredje gången av SCB år 2011. Undersökningarna åren 2003, 2007 och 2011 innefattar även förtroendevalda i landstingen.

3.2 **Framställningstid**

Drygt 5 månader.

3.3 **Punktlighet**

Publiceringen följer SCB:s publiceringsplan.

B.4 **Jämförbarhet och sammanvändbarhet**

4.1 **Jämförbarhet över tiden**

Jämförbarheten mellan 2003, 2007 och 2011 års undersökningar är god. För tidigare undersökningar som gjorts av Svenska Kommunförbundet skiljer sig metod och kvalitet över åren.

Undersökningen år 2011 utgår från samma definition av förtroendevalda som användes i 2003 och 2007 års undersökningar. Den definitionen innebär att med förtroendevalda avses ledamöter och ersättare i fullmäktige, nämnder och fullmäktigeberedningar samt revisorer (i 2003 års definition ingick även revisorsersättare, men den förändring av kommunallagen som riksdagen beslutade om 2006, lag 2006:369, innebar att minsta antal revisorer utökats från

3 till 5 samtidigt som ersättningsposterna avskaffats). Definitionen är baserad på kommunallagens definition av förtroendevalda. Kommunallagens definition har förändrats något genom ett riksdagsbeslut 2006, lag 2006:369, men för att behålla jämförbarhet över tid håller vi fast vid samma definition som vid 2003 års undersökning. Till de förtroendeuppdrag som därmed exkluderats hör framför allt uppdrag i olika råd, nämndutskott, styrelser i kommunala bolag och olika samarbetsorgan.

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

Jämförbarheten mellan grupper är god. Så långt det har varit möjligt har indelningar som används inom valstatistiken hållits fast vid, liksom indelningar som gällt vid tidigare undersökningar.

4.3 Samanvändbarhet med annan statistik

Undersökningen av förtroendevalda i kommuner och landsting, kan sammanvändas med:

- Allmänna val
  - o Valresultat
  - o Valdeltagandeundersökningen
  - o Nominerade och valda
  - o Valundersökningen
- Europaparlamentsval
  - o Valresultat,
  - o Valdeltagandeundersökningen
  - o Valundersökningen
- Folkomröstningar
  - o Valresultat
  - o Valdeltagandeundersökningen
  - o Valundersökningen

B.5 Tillgänglighet och förståelighet

5.1 Spridningsformer

Resultaten av 2011 års Undersökning av förtroendevalda i kommuner och landsting finns publicerade i rapporten *Förtroendevalda i kommuner och landsting 2011*. Rapporten finns tillgänglig i såväl tryckt som elektronisk form.

Resultat i form av tabeller finns även redovisade på SCB:s webbplats.

5.2 Presentation

Statistiken presenteras i tabeller, diagram och text.

5.3 Dokumentation

Framställningen av statistikregistret och statistiken beskrivs i *Dokumentation av statistiken (SCBDOK)*. Statistikens kvalitet beskrivs i föreliggande dokument, *Beskrivning av statistiken (BaS)*. Detaljerad information om mikrodata kommer att finnas beskrivna i *Dokumentation av mikrodata (MetaPlus)* från och med hösten 2012. Dokumentationerna finns att tillgå på SCB:s webbplats, www.scb.se/ME0001.

5.4 Tillgång till primärmaterial

SCB åtar sig att göra bearbetningar av materialet efter önskemål från uppdragsgivare.

5.5 Upplysningstjänster

Förfrågningar besvaras av de personer som direkt arbetar med valstatistiken på SCB, e-post: valstatistik@scb.se.